BUITENGEWONE JAVA-BODE

van Dingsdag 21 December 1858.

Berigt.

Door het invallend KERSFEEST, zal de *Java-Bode*, in stede van Zaturdag, op Vrijdag den 24sten a.s. verschijnen. HH. inzenders van advertentiën worden beleefdelijk verzocht, de voor dit blad bestemde annonces, des *Vrijdags* vóór 11 uur te willen inzenden.

De Administrateur,

H. M. VAN DORP.

AANKOMST DER MAIL.

In den namiddag van den 20sten dezer, kwam alhier ter reede het stoomschip *Koningin der Nederlanden*, kapt. *E. Lewis*, medebrengende de brieven en dagbladen, loopende tot den 8sten November jl. Wij haasten ons, onzen geachten inteekenaren, hierbij in het kort het voornaamste mede te deelen.

ALGEMEEN OVERZIGT.

De zaak van de *Charles Georges* is bijgelegd. Portugal geeft het schip terug, stelt den kapitein in vrijheid en betaalt eene schadeloosstelling van 40,000 fr. Men kan zeggen, dat schier de geheele europesche drukpers, met de engelsche aan het hoofd, Frankrijks handelwijs in deze zaak gispt. Het engelsche volk is over de houding der regering zeer ontevreden. Men zegt, en niet zonder grond, dat Portugal door aansporingen juist van Engelands zijde genoopt is geworden, om Frankrijk in de aanwerving van afrikaansche negers tegen te werken en dat het onbillijk is, dat het gouvernement nu dit land in den steek laat. Nu zegt het orgaan van het britsche bewind, de *Morning Herald* wel, dat Portugal Engelands bescherming niet gevraagd heeft; doch deze tegenwerping heeft weinig of geen indruk gemaakt. Volgens berigten uit Lissabon, over Madrid ontvangen, zal de geheele koninklijke familie tegenwoordig zijn bij de opening der Cortes. Dat de aanstaande zitting een bijzonder gewigt zal ontleenen aan het gebeurde met de *Charles Georges*, behoeft niet gezegd te worden. In de Cortes toch zullen alle stukken betreffende deze aangelegenheid worden overgelegd. Eenige portugesche dagbladen stellen voor eene nationale inschrijving te openen, om uit de opbrengst de schadevergoeding te voldoen, die Portugal, ingevolge den eisch van Frankrijk, zal moeten betalen.

Overigens verneemt men, dat het portugesche ministerie door zijne houding tegenover Frankrijk en door zijne weigering, om het bedrag der schadevergoeding door eene scheidsregterlijke uitspraak te laten beslissen, in populariteit veel gewonnen heeft.

De oppositie heeft bij de verkiezingen te Madrid gezegevierd, terwijl de regering in de provincien, voor sooverre de uitslag reeds bekend was, de zege heeft behaald. Daar nu de vrienden van Narvaez en de progressisten te Madrid eene coalitie gevormd hadden, zoo wist men eigenlijk nog niet, welke candidaten aldaar overwonnen hadden. Het blijkt thans, dat de progressistische candidaten gekozen zijn, met uitzondering van een, de heer Escosura, die tot de reactionaire partij behoort. Ondertusschen heeft men allen grond om te onderstellen, dat het ministerie O Donnell de meerderheid in de nieuwe Cortes zal hebben.

De Spaansche *Gaceta* behelst eene ministerieele circulaire, regelende den verkoop van de nationale goederen.

In Engeland heeft de heer Bright de reformkwestie weer op het tapijt gebragt. De heer Bright en zijne partij willen uitbreiding van het kiesregt, geheime stemming en eene meer doelmatige verdeeling der kiesdistricten. Als een voorbeeld, hoe ongelijkmatig die verdeeling is, kan dienen, dat o. a. het graafschap Buckingham met 164,000 inwoners 11 leden en Birmingham met 250,000 inwoners slechts 2 leden voor het parlement zendt. Een algemeen stemregt wordt door den heer Bright afgekeurd, maar hij wil een lagen census. Het is te denken, dat de reformkwestie nog veel beweging in Engeland veroorzaken zal.

De deensch-duitsche kwestie blijft op dezelfde hoogte. Men heeft gesproken van eene waarschuwende nota, door Oostenrijk nogmaals tot Denemarken gerigt, hetgeen evenwel uit Weenen wordt tegengesproken. Daarentegen schijnt het bestaan eener zweedsche, tot Frankrijk en Engeland gerigte nota bevestigd te worden. Een ander gerucht, als zou Denemarken eene waarschuwende nota ontvangen hebben, wordt door *Faedrelandet* tegengesproken. Dus — overal onzekerheid.

De prins-regent van Pruissen heeft voor de vereenigde kamers den eed op de constitutie afgelegd. Men is teregt nieuwsgierig, welken loop de zaken in dat land nu nemen zullen. Zal Pruissen, dat na 1848 weder bijkans geheel onder den invloed der reactie was vervallen, nu aan het hoofd der constitutionelen in Duitschland spoedig en als een liberaal ministerie het cabinet von Manteuffel vervangen? Het is vooralsnog onmogelijk, te dien opzigte met grond iets te voorspellen. Men denkt vrij algemeen, dat het tegenwoordig ministerie tot aan het optreden van de nieuwe kamers aan het bewind zal blijven. Dezer dagen zijn de ministers eenige malen vergaderd geweest, om te beraadslagen over de vraag, of het raadzaam zij, dat allen hunne portefeuilles ter beschikking van den prins-regent stellen. Men schrijft uit Berlijn, dat de regent zelf een diep stilzwijgen over deze zaak bewaart. Reeds worden onderscheiden personen voor het nieuwe cabinet gedoodverfd, echter met te weinig grond om hunne namen mede te deelen.

Naar men uit het Badensche verneemt, zijn de onderhandelingen met den pauselijken stoel over het concordaat, inderdaad afgebroken. Ook de keur-hessische regering volhardt in de uitvoering van de vroegere verdragen met Rome en wil niets van een concordaat weten. De nassausche regering denkt evenzoo, en de wurtembergsche tweede kamer schijnt mede ongeneigd te zijn, het met den paus gesloten concordaat goed te keuren.

Volgens de *Augsburger Abend-Zeitung* zou de regering van Beijeren voornemens zijn de kamers nog vóór het laatst van December bijeen te roepen. De verkiezingen zijn op 23 dezer bepaald.

Het conflict tusschen den cantonnalen raad van Genève en den bondsraad, dat een tijd lang gedreigd heeft eene min of meer ernstige wending te nemen, is thans voor goed uit den weg geruimd door het besluit van de betrokken staatkundige uitgewekenen, om zich vrijwillig te verwijderen. Het canton Genève had zijn tegenstand, om uitvoering te geven aan de beslissing des bondsraads, daarop gegrond, dat de bedoelde uitgewekenen zich sedert lang als vreedzame burgers van Genève gedragen hebben, zoodat hunne verwijdering met geen meer regt dan van een aantal anderen kon gevorderd worden. Dat de tegenstand van het canton versterkt is geworden door de omstandigheid, dat de bondsraad ten deze alleen heeft toegegeven aan den invloed van Frankrijk, is bijna aan geen twijfel onderhevig. Er is thans te meer reden om zich te verheugen, dat aan het conflict een einde is gemaakt door het vrijwillig besluit der uitgewekenen, omdat de markies de Turgot, fransch gezant bij de zwitsersche republiek, naar men wil, reeds instructien had ontvangen, om op eene ernstige wijze op de uitvoering van het besluit aan te dringen.

De belgische regering moet, naar luid van verscheidene berigten, het plan hebben, alle gemeente-accijnsen af te schaffen. Tot dat doel zou het noodige reeds bij de ministerien van binnenlandsche zaken en van financien voorbereid zijn. De *Emancipation*, een aan de regering vijandig blad, deelt ook het berigt mede, met de bijvoeging, dat het die reeds zoo lang gewenschte hervorming, welke niet anders strekken kan, dan om de bedrijvigheid en welvaart te vermeerderen, ijverig zal ondersteunen.

Er zijn tijdingen ontvangen uit Hongkong, loopende tot 12 September. Lord Elgin is uit Japan teruggekeerd, na een tractaat met de regering van dat land gesloten te hebben, overeenkomend met het verdrag, dat reeds vroeger tusschen Amerika en Japan was gesloten. In dat tractaat wordt onder anderen bepaald, dat een jaar na de ratificatie, vijf havens zullen worden opengesteld, alsmede de steden Jeddo en Ohosaka. De wollen en katoenen stoffen zullen slechts een invoerregt van 5 pCt. betalen. De meeste overige artikelen zijn aan een invoerregt van 20 pCt. onderworpen. De *Times* voegt er bij, dat de Nederlanders die concessien nog niet verkregen hebben, welke aan andere natien zijn verleend.

Onlangs is gemeld, dat de sultan zijn schoonbroeder Mehemet Ali, in zijne functien als minister van marine had hersteld. Deze handeling van den sultan ten opzigte van een bloedverwant, dien hij nog zoo kort geleden zijne ongenade had doen gevoelen, wordt door sommigen uitsluitend toegeschreven aan den invloed van lord Statford de Redcliffe. Volgens eene particuliere correspondentie uit Weenen, moet dit evenwel het geval niet zijn, maar is de sultan daartoe uit eigen beweging overgegaan, ten einde Mehemet-Ali eenige voldoening te geven voor de vermoedens van ontrouw in het bestuur, die de sultan bij de ontdekking der bekende serail-intrigues tegen hem had opgevat.

Ziedaar het voornaamste wat op het staatkundig terrein meldenswaardig is. Overigens moet nog gezegd worden, dat over het Oosten tegenwoordig weinig gesproken wordt, vooral, daar zelfs Servie, waar zich onlangs eene beweging openbaarde, in eens weder tot rust gekomen is. Eene poging, om dit land tot een werktuig van Turkije te maken, is mislukt, en men verheugt zich, dat de vorst zijne ministers heeft ontslagen. Betreffende Bosnie en de daar heerschende onlusten, zijn tegenstrijdige geruchten in omloop. Dezer dagen las men echter in sommige dagbladen, dat Oostenrijk het noodig acht een observatiecorps op de grenzen te concentreren.

Dezer dagen is iets gebeurd, dat, hoewel met de staatkunde in geen verband staande, desniettemin onderscheidene cabinetten bezig gehouden heeft. Te Bologna namelijk is het kind eener israëlitische familie, Mortara genaamd, door het H. Officie te Rome, aan de ouders ontrukt en in een roomsch katholiek opvoedingsgesticht gebragt, op grond, dat het, ziek zijnde, van een christen meid den nooddoop had ontvangen en dus tot de gemeenschap der Christenen behoorde. Deze gebeurtenis heeft, zooals wij zeiden, veel sensatie gemaakt, en van verschillende kanten zijn te Rome in het belang der ouders van het kind voorstellen gedaan, die echter tot dusverre met geen gunstigen uitslag bekroond zijn, daar de canonieke wetten zich tegen de teruggave van een gedoopt kind aan joodsche ouders verzetten. Het onderwerp is vooral tusschen den *Parijschen Univers* en het *Journal des Débats* scherp en niet zelden met groote bitterheid van weerszijden behandeld.

LAATSTE BERIGTEN.

Landengte van Suez.

De onderneming van de doorgraving der landengte staat, volgens onze bijzondere berigten uit Europa, op zeer goeden voet. Half November zal te Parijs, zoo men weet, eene vergadering gehouden worden tot zamenstelling van de maatschappij deswege, onder leiding van den heer F. de Lesseps. Die ondernemende man heeft onlangs weder eene met der daad zegepralende reis in Spanje en het zuiden van Frankrijk gedaan, ter voorbereiding van die maatschappij. De vraag is niet meer, of hij de som zal erlangen, voor de onderneming benoodigd; men houdt zich, naar geloofwaardige berigten, overtuigd, dat hij *drie* en *vier malen meer zal erlangen* door de inschrijvingen in Europa, dan hij noodig heeft. Frankrijk zal daartoe het meest bijdragen. Agenten zijn in alle landen benoemd.

De *Morning Chronicle* meldt, dat de heer Gladstone benoemd is tot speciaal-commissaris, belast met een onderzoek in te stellen, naar de oorzaken van de staatkundige desorganisatie der Ionische eilanden.

— Den 9den dezer is de onderzeesche telegraafkabel tusschen de engelsche kust en die van Hanover, ter lengte van 300 mijlen, gelukkig gelegd.

— De Pruissische *Staats Anzeiger* van 6 dezer, bevat de navolgende benoemingen der leden van het nieuwe ministerie: De vorst von Hohenzollern Sigmaringen, minister-president; de heeren von Flotwell, binnenlandsche zaken, Schleinitz, buitenlandsche zaken, Bonin, oorlog; Patow, financien; de regerings-president graaf Puckler, landbouw; Bethmann Hollweg, eeredienst. De heer von der Heydt blijft minister van koophandel en de heer Simons van justitie; de heer Auerswald neemt zitting in het cabinet als staatsminister zonder portefeuille.

— De hanoversche kamers zijn den 2den dezer weder bijeengeroepen.

— De spaansche regering gaat voor met het zenden van troepen naar Cuba. Het schijnt haar dus ernst te zijn ten opzigte van Mexico. Tegen die republiek toch zijn de krijgstoerustingen bestemd.

— Volgens eene dépêche uit Londen, is eene tijding uit Constantinopel ontvangen dd. 30 Oct., inhoudende, dat de *Caradoc* met lord Statford de Redcliffe aan boord, te Smyrna gestrand is, doch dat de passagiers gered zijn. Ali-Ghalil is door een toeval in den Bosphorus verdronken.

— Tijdingen uit Athene houden in, dat de engelsche consul te Rhodes zijne vlag heeft ingetrokken, uit hoofde eener hem aangedane beleediging.

— Te Tripoli is een complot van derwischen ontdekt, ten doel hebbende om de Christenen te vermoorden. De consuls hebben zich daarop vereenigd, om hunne landgenooten te beschermen. De gouverneur heeft de stad in staat van beleg verklaard.

De rust is hersteld.

— De *Hudson*, eene stoomboot van de Noord-Duitsche Lloyd, varende tusschen Bremen en New-York, is in den nacht van 4 dezer, in de haven van Bremen verbrand. Niemand is daarbij omgekomen.

— De *Avon* met de braziliaansche mail alsmede £ 65.000 aan specie en £ 31.000 aan diamanten, is te Southampton binnengekomen. Daarmede verneemt men, dat de firma Plowes, Son & Co. te Rio de Janeiro, hare betalingen geschorst had.

NEDERLAND.

Van den specialen Correspondent van den Java-Bode.

's Gravenhage, 7 November.

»Gelukkig het volk waarvan de geschiedenis slechts weinige bladzijden beslaat". Wij geven het gaarne toe, maar, als uw correspondent, betreuren wij het, dat wij uw lezers ditmaal slechts een mager overzigt kunnen aanbieden. Het hof toch bevindt zich buiten de residentie; de kamers der Staten-Generaal hebben reces genomen; »ons leger kenmerkt zich", zooals de troonrede telken jare naar waarheid getuigt, »door orde en gehoorzaamheid aan de krijgstucht"; bij de regterlijke collegien wordt, met uitzondering van het geding des heeren van Vlissingen tegen den staat, in zake duitenplaatjes, geene procedure gevoerd, die de algemeene aandacht trekt, en op het gebied van kunst en wetenschap valt er in ons kleine landje weinig voor.

Meen intusschen niet, dat ik de verdienste van onzen landaard in dat opzigt misken, — de schuld ligt aan ons gering aantal landgenooten: zoo men dat meer bedacht, men zou den kunstzin van het moederland minder hard vallen, want dat wij ware kunstenaars bezitten, bewees dezer dagen nog de beeldhouwer J. A. van der Ven, te 's Hertogenbosch, wiens laatst voltooide marmergroep een meesterstuk mag genoemd worden. Zij stelt voor de prinsen Frederik Maurits, den 4 Junij 1848 overleden, en Willem Alexander, den 25sten Augustus 1851 geboren, de eerste als een engel zwevende bij de wieg van zijn broertje. Deze figuur steunt slechts op den vleugel en bij den eersten aanblik schijnt het inderdaad, dat het engeltje zweeft. De gelijkenis met den overleden prins is ook vrij gelukkig, en de geheele groep zal het paleis der vorstin tot sieraad en der moeder tot eene zoete herinnering strekken. Lieftalliger althans is ze dan de schilderij, voor eenigen tijd door den franschen schilder Gallait op last der koningin vervaardigd, waarvan de hoofdpersoon Johanna de krankzinnige is, bij het lijk van haar gemaal Philips de Schoone. Toch is ook dat onderwerp door de koningin-zelve gekozen. De schilder namelijk had haar, op haar verzoek, eenige onderwerpen opgegeven, en het bovengenoemde er bijgevoegd, om er een zestal van te maken. En juist op dat aanvullingsonderwerp viel de keuze van Hare Majesteit. De wijze intusschen, waarop Gallait zijne taak volbragt heeft, bewijst, dat hij een geniaal kunstenaar is.

Maar gij verwijt mij misschien, dat ik eene oude zaak vertel: 't is zoo, de bijzonderheid echter, die ik er bij verhaalde, is eerst onlangs bekend geworden, en ik achtte ze der vermelding niet onwaardig. De bijzonderheden toch geven aan vele zaken een geheel ander

licht. Zoo krijgt, bijvoorbeeld, ook de benoeming tot burgegemeester van Leyden van den heer D. Tieboel Siegenbeek, off. van just. bij de arr. regtb. aldaar — een schijnbaar onbeduidende gebeurtenis — gewigt, wanneer men weet, dat die benoeming hoofdzakelijk is toe te schrijven aan den invloed van den Prins van Oranje. De optreding in het openbare leven van den kroonprins blijkt dus nu reeds geene bloote formaliteit te wezen. Ik zal er voor u wel niet behoeven bij te voegen, dat het burgemeesterschap van Leyden eene belangrijke betrekking is, omdat daaraan is verbonden de hoedanigheid van curator der Hoogeschool en, het is een erkend feit, dat de leydsche academie tegenwoordig de eerste is. Te Utrecht toch neemt het aantal studenten af, hetgeen voor een deel aan de rigting van het onderwijs, voor een ander deel aan de mindere harmonie der studenten onderling, moet worden toegeschreven. Het blijkt ook hier weder, dat men niet straffeloos afwijkt van de leus der vaderen: Eendragt maakt magt.

Toch worden wij tegenwoordig dagelijks en maar al te veel aan die leus herinnerd — vergeef mij den plotselingen overgang — door eene munt, die thans onze hollandsche pasmunt schijnt te willen verdringen. Onze zuidelijke naburen brengen bij voortduring hunne koperen centen in Nederland in circulatie en daar 47 van die centen in waarde gelijk staan met 50 van de onzen, en ook voor 50 door ons worden uitgegeven en aangenomen, profiteert een belgisch speculant 6 pCt. op het verschil in geldwaarde. Hij koopt, bijvoorbeeld, voor een gulden belgische centen in Belgie en ontvangt daarvoor 106 stuks, die hij in onze zuidelijke gewesten ook weder uitgeeft of inwisselt voor de waarde van 106 hollandsche centen. Gij zult mij toestemmen, dat de speculant op die wijze goede zaken maakt. Geen wonder derhalve, dat men in Holland overstroomt wordt met belgische centen. Ik overdrijf niet, wanneer ik zeg, dat van de tien zeven belgen zijn. Het gouvernement heeft in der tijd eene commissie benoemd om de zaak te onderzoeken, maar, als elke commissoriale arbeid, is ook het rapport van deze in den donkersten hoek der archiven geworpen. Als elke commissoriale arbeid, zeggen wij, misschien ontneemt dit den moed aan de commissies om rapporten uit te brengen. Zoo werd voor eenige jaren eene commissie benoemd ter beraming van de middelen, die aangewend zouden worden, voor het geval dat het kanaal van Suez blijken mogt — eveneens uit het rapport dier commissie — minder gunstig te zijn voor onzen handel. Die commissie laat nog op haar arbeid wachten, en het kanaal van Suez? Ja, nu schijnt er toch weder eenig leven in deze zaak te komen. De inschrijvingen althans zijn sedert ll. Zaturdag geopend, te 's Gravenhage bij den heer Landry, en de deelneming in de leening is betrekkelijk grooter, dan men ze, na al hetgeen over deze zaak geschreven is, verwachtte. De vraag is evenwel, of die deelneming haar grond vindt in speculatiezucht of wel in de overtuiging, dat het Suez-kanaal tot stand zal worden gebragt en billijke uitkomsten zal opleveren. Louter als geldbelegging, gelooven wij evenwel, dat het kanaal der landengte niet onder de beste speculaties behoort: eer zou men zijn geld dan steken in de speelbanken der badplaatsen. Die maken ongetwijfeld betere zaken; zoo heeft de bank van Spa, van het afgeloopen saisoen van 1 Mei tot 1 October, ruim vijf tonnnen goud gewonnen, en ontvangt dus het stadje Spa daarvan honderd duizend gulden (20 pCt.) Maar het is nu te laat, om er uw werk nog van te maken, de bank is reeds verpacht tot 1880 op voorwaarde eener uitkeering van 50 pCt. aan den staat en 20 pCt. aan de gemeente.

Als het niet zoo onzedelijk was, kan men inderdaad de oprigting van speelbanken aan onze hulpbehoevende gemeenten aanraden, want zij zitten geducht in moeijelijkheid, en ofschoon de Tweede Kamer haar oordeel ook nog niet in de sectien uitgesproken heeft over de belastingwetten der Regering, waarvan ik u in mijn vorigen schreef, het individueel oordeel van vele leden is niet zeer gunstig er voor gestemd en er bestaat dus kans, dat de staat van zaken blijft, gelijk die is. Dat is een vaderlandsch zwak, zoo als ge weet. Zoo het noodig ware, een enkel voorbeeld daaromtrent bij te brengen, ik zou u kunnen wijzen op de kwestie der slavernij, waarvan thans eerst de regeling is voorgedragen; maar tusschen «voorgedragen" en «tot stand gebragt" ligt eene wijde klove. Ik sluit hierbij in den hoofdinhoud van het regeringsvoorstel; maak er zelf uit op, in hoeverre het vooruitzigt op eene aanneming er van bestaat.

»Van de drie ontwerpen, betreffende de afschaffing van de slavernij in de W. I. bezittingen, hebben de beide eerste betrekking op Suriname, en op Curaçao en de eilanden, en het derde op St. Martin. Bij dit laatste wordt eene tegemoetkoming voorgesteld van *f* 250 000 voor hen, die op den eersten Junij 1848 eigenaars waren van slaven, te verdeelen zoo als door den Koning nader zal worden geregeld.

Bij de beide eerste ontwerpen wordt bepaaldelijk verklaard, dat de slavernij voor altijd wordt afgeschaft en verboden; dat echter de slaven de dienst, waarin zij zich bevinden, niet zullen mogen verlaten, dan na door de daartoe gestelde autoriteit te zijn ontslagen, en dat dit ontslag zal moeten plaats hebben in Suriname *drie* maanden en op Curaçao en de eilanden *eene* maand na de afkondiging der wet.

De regering meent, aan de eigenaren van gronden, die ze niet willen behouden, de gelegenheid te moeten geven om die te kunnen afstaan. Zij, die dit niet verlangen, leveren daardoor het bewijs, dat zij de mogelijkheid inzien, om de panden in cultuur te houden. De eigenaars, die dit, om welke reden dan ook, niet verlangen, zullen hunne gronden aan het gouvernement kunnen overgeven, dat ze zal kunnen bestemmen om al zulke slaven optenemen, die niet bij hunne meesters willen verblijven, of bij andere overgaan. De alzoo bevolkte gouvernements plantages zullen worden verpacht. Naar luid der memorie, stelt de Regering zich voor, dat ondernemende lieden, die zich met een klein kapitaal aldaar willen vestigen, daarvan rijke vruchten zullen kunnen trekken, terwijl de pachtpenningen ten bate van de koloniale kas zullen komen, als eenige vergoeding voor de belangrijke kosten der emancipatie.

Voor het afstaan der gronden, met de slaven, wordt voorgesteld: voor de suikergronden *f* 375.— voor de slaven, 1/3 voor den grond *f* 125.—, te zamen, *f* 500.—; voor de koffijgronden, enz. *f* 260.— voor de slaven, 1/4 voor den grond *f* 65.— te zamen *f* 325.—; voor de katoen- en houtgronden *f* 200.— voor de slaven, 1/6 voor den grond, te zamen *f* 240.

De losprijs voor particuliere slaven zal worden betaald naar zes klassen, de eerste van *f* 700; de 2de van *f* 500; 3de van *f* 300; de 4de van *f* 200; de 5de van *f* 100; de 6de van *f* 50. De indeeling geschiedt, naar gelang van ouderdom, sekse, ligchaamsgestel en bekwaamheid, door eene speciale commissie.

De vergoeding wordt voldaan voor een derde met wissels op het dep. van kolonien, betaalbaar eene maand na vertoon, en voor twee derden met door het gouvernement te fourneren aandeelen, elk van *f* 1000, in eene te Paramaribo opterigten Bank, en voor sommen beneden de duizendtallen, met bijpassing van geld.

De vrijgemaakte slaven worden voorloopig gesteld onder een bijzonder toezigt, tot hunne bescherming en opleiding voor het familie en maatschappelijk leven. Lediggang en zwerverij wordt ten hunnen aanzien niet geduld, en die van het mannelijk geslacht zullen beurtelings, tegen behoorlijk dagloon, kunnen worden opgeroepen om, ten behoeve van den Staat, arbeid te verrigten.

Het doel der bank is in de eerste plaats bevordering der immigratie, de ondersteuning van landbouw, nijverheid en handel, door crediet-middelen. Zij onthoudt zich van het drijven van takken van nijverheid, met uitzondering van den handel in goud en zilver, den wissel-handel, en het inkasseren en betalen in rekening-courant. Aan de Bank wordt, indien zij daaraan behoefte heeft, ter beoordeeling van het gouvernement, eene uitgestrektheid van honderd duizend bunders onbebouwden grond kosteloos afgestaan.

Met de vestiging van de Bank en van de bepaling, dat vergoedingen voor twee derden in aandeelen op haar zullen worden betaald, meent de Regering het daartoe bestemde kapitaal van ruim 7 1/2 millioen voor Suriname te zullen behouden, ten einde ten nutte van die volkplanting te worden aangewend. De houders der aandeelen, die zich daarvan wenschen te ontdoen, zullen ze wel kunnen verkoopen, maar de Bank niet kunnen opheffen, noch het kapitaal verdeelen. De Regering verlangt het kapitaal in vijf gelijke jaarlijksche termijnen bij de bank te storten, en voor hetgeen alzoo verschuldigd blijft, eene rente van 5 ten honderd te voldoen, vermits de Bank niet kan worden geacht, dadelijk al haar vermogen te behoeven. Zij vertrouwt, dat, bij de groote vruchtbaarheid der kolonie, met dit kapitaal hare welvaart grootelijks zal kunnen worden bevorderd.

De voorgestelde verordingen ten aanzien van Curaçao en de eilanden komen veelal overeen met die voor Suriname. Het tarief der vergoeding wordt daarin iets minder gesteld dan voor de hoogste der zes klassen op Curaçao enz. op *f* 400 en voor Saba op *f* 300.

Het aantal der te emanciperen slaven wordt in Suriname gesteld op 37,169 hoofden, waarvoor men zal behoeven *f* 11,510,370, en wel een derde *f* 3,833,656 in gereed geld en *f* 7,677,312 in bank-aandeelen. Het aantal der te emanciperen slaven op Curaçao, enz. wordt begroot op 9305, voor welke men behoeft *f* 1.827,700."

Maar het zal uw abonnés in Oost-Indie geen groot belang inboezemen, wat er in de West-Indien ten opzigte der slaven beslist is. Meer zult gij u laten gelegen liggen aan hetgeen Oost-Indie betreft, en ik twijfel niet, of gij zondt met groote belangstelling het rapport der Tweede Kamer lezen over het wetsonderwerp tot regeling van het gebruik van het koloniaal batig slot over 1856. Dat rapport in zijn geheel mede te deelen, laat evenwel mijn bestek niet toe, ik wil er de hoofdpunten uit aanstippen.

In de eerste plaats werd ter sprake gebragt de onvoltalligheid van den Raad van Indie. In den laatsten tijd, zeide men, waren slechts drie leden van den raad, de vice-president daaronder begrepen, op Java aanwezig; de beide anderen hadden zich met verlof naar Europa begeven, en kort te voren moeten zich gedurende eenigen tijd slechts twee leden van den raad te Batavia hebben bevonden. Deze stand van zaken moest tot menigvuldige bezwaren aanleiding geven en was strijdig met den geest en den letter van het Regeringsreglement.

(*Wordt vervolgd.*)

HANDELSBERIGTEN.

(*Particuliere Correspondentie*).

In den Handel zijn in de laatste 14 dagen weinig veranderingen voorgevallen. De Markten in het algemeen in dit jaargetijde stil zijnde, zoo is het hier buitengewoon stil wegens den lagen waterstand der Rivieren. De Rijn heeft te Keulen met meer dan 4 v. 4 d. water.

De gesteldheid van onze Markt is overigens in de meeste Artikelen vast. Van **Koffij** uit de laatste veiling zijn tot heden Ca. 550,000 Balen afgeleverd, zoo dat slechts nog 150,000 Balen op ontvang cedullen aanwezig zijn. In Brazil en Domingo **Koffij** is de voorraad gering.

Door de N. H. M. is een partijtje Ceylon **Koffij** in veiling gebragt en coulant verkocht geworden.

In *Rio Janeiro* zijn de prijzen in de vorige Maand om 4°/o gerezen. Goed ord. *Java* is niet beneden de 33 c. hier en te Rotterdam te koop. Java **Suiker** *f* 1/2 @ 3/4 minder waard, dan in September jl.

Op den 18den dezer zal door de N. H. M. de November veiling plaats hebben. In *Mélis* gaat weinig om.

Zoo ook in **Rijst**. Voor ordinaire soorten Java **Rijst** bestaat nog al vraag in de prijzen van *f* 6.— @ *f* 6.50 ℔ 50 Ned. ℔, waartoe houders niet genegen zijn af te geven.

Thee na den coulanten afloop der laatste veiling in willige stemming, wordt een klein Avans betaald voor behoefte. **Specerijen** stil. Men zou iets beneden de laatste veilings prijzen kunnen koopen.

Peper in Engeland iets lager. Na de afdoeningen van eenige partijen Java **Tabak** is het nu stil in dat Artikel, doch vast. Banca **Tin** *f* 72.— gedaan, blijft tot dezen prijs te koop.

Indigo onveranderd stil. **Gom D'amar** iets vaster met koopers op speculatie.

Java **Runder-en Buffelhuiden** gaan van de hand tot onveranderde prijzen.

Wat van **Arak** ter Markt kwam, vond koopers.

Katoen iets flaauwer. Dien ten gevolge dan ook **Katoenen Manufacturen** minder vast.

De Geldmarkt is onveranderd en ruim voorzien, ondanks Zilver in groote hoeveelheden naar Oostenrijk, alwaar een nieuw muntstelsel ingevoerd is geworden, uitgevoerd wordt.

Disconto 3 1/2°/o. **Promessen en Goederen** beleening 4 1/2°/o.

Amsterdam, 8 November.

Afdoeningen van 9 November:

1228 kranj. per „*Trent*" ca. No. 12 kw. slap, somm. goed *f* 37,—.
695 „ „ „*Joh. Lange*," factuur No. 4/17 dooreen ca. 11 *f* 3/4 onder Sept.-p.
116 „ „ „*Daniel*," „ „ 6/12 „ 3/4 „ „
174 „ „ „*Willem Kroonprins der Nederl.*" volg. zeem. No. 6 prijs geheim.

De door de N. H. M. op 18 November a. s. verkocht wordende 20,601 kra[...] worden getaxeerd:

St. No. 5	*f* 30,50.	St. No. 10	*f* 35,25.	St. No. 15	*f* 38,75.
„ 6	„ 31,50.	„ 11	„ 36,—.	„ 16	„ 39,25.
„ 7	„ 32,50.	„ 12	„ 36,75.	„ 17	„ 40,—.
„ 8	„ 33,50.	„ 13	„ 37,50.	„ 18	„ 40,50.
„ 9	„ 34,50.	„ 14	„ 38,25.	„ 19	„ 41,—.
				„ 20	„ 41,50.

ZEETIJDINGEN.

Aangekomen.

Hellevoetsluis. 24 Oct. Isabella, Forest, Baltimore.
25 Mary Goddard, Kooy, Londen.
2 Nov. Valetta, Wonagle, New-York.
Texel. 26 Oct. Susanna Howell, Hardesty, Baltimore.
3 Nov. Reintje, Teensma, New-York.

Vertrokken.

Hellevoetsluis. 24 Oct. Bulgersteyn. Verhagen, de K. de G. Hoop.
26 Stella Maris, Leeflang, Batavia.
Annebo, Angensen, Havana.
Epaminondas, Brandt, New-York.
1 Nov. Bengalen, Planter, Boston.
Speculant, v. Wagtendonk, Fernambucq.
Loevesteyn, Venck, Londen.
Otto, Rotgans, Hartlepool,
5 Juno, Bruyns, Batavia.
Lammina Elizabeth, Gersen, Engeland.
6 Casilda, Stafford, New-York.
Texel. 24 Oct. Activo, Fraaij, Havana
25 Henr. Maria, de Boer, Londen.
Zeeploeg, Kramer, Newcastle.
26 de Zwaan, van Hemert, Batavia.
27 Jacoba Cornelia Clasina, Delclisur, dito.
2 Nov. Stad Gouda, Breuning, Soerabaija.
Joan Melchior Kemper, Salm, Liverpool.
Corn. Henrietta, v. d. Meij, (v. Gothenburg) Melbourne (na geëindigde rep.)
3 Elisab. en Antoinette, Bezier, Batavia.
4 Jacobus, v. Duijn, Newcastle.
Vlissingen. 30 Oct. Whampoa, v. d. Hoff, Batavia.
Betsy, Stoorvogel, Volparaiso.

Zeilklaar.

Hellevoetsluis. 6 Nov. Comm. des Konings van der Heim, van Zanten Batavia.
Texel. 6 Nov. Prins Maurits, Bart, Soerabaija.
Holland, Aufworth, Batavia.

VREEMDE HAVENS.

Aangekomen.

Londen. 25 Oct. Kosmopoliet, Westenenck, Hamburg.
om voor Adelaide te laden.
27 Henr. Maria, de Boer, Amsterdam.
om voor Port Philip te laden.
3 Nov. Loevesteyn, Vonck, Rotterdam.
Plymouth. 30 Oct. Wilhelmine, Ihnen, Tjilatjap.
2 Nov. Anna Digna, Ouman, Gothenb., 1 v. Deal (n. Melbourne).
Falmouth. 27 Oct. Anna Elisabeth, Schrikkema, Bahia.
3 Nov. Margaratha, Schade, Whampoa.
bekwam order voor Rotterdam.
Bristol. 25 Oct. Wubbo en Willem, Bontekoe, Buenos-Ayres.
Glasgow. 29 Oct. Min. van Hall, de Haas, Amsterdam,
Shields. 25 Oct. Adm. Tromp, van Tubergen, dito.
29 Zeeploeg, Kramer, dito.
Triëst. 24 Oct. Anna Helena, Koopman, Fernambucq.
Ascension. 24 Sept. Constance, Osterberg, Batavia.
vertrok n. Vlissingen.
St. Helena. 7 Sept. Zuid-Beveland, Boers, Java.
vertrok 10 n. Rotterdam.
10 Clio, Wijnmalen, dito.
vertrok 11 n. Amsterdam.
Tafelbaai. (K. de G. H.) 6 Sept. Minerva, van Ommeren, Rio-Janeiro.
vertrok 20 n. de Algoabaai.
19 Koerier, Rotgans, Sunderland.
Algoabaai. (K. de G. H.) 10 Sept. Estafette, Rietveld, Port-Natal,
Simonsbaai. (K. de G. H.) 21 Sept. Princes Charlotte, Hille, Cardiff.
New-York. 16 Oct. Husar, Howland, Batavia,
Boston. 16 Oct. Santiago, Eames, dito.
Fernambucq. 14 Oct. Elisabeth Maria, Bok, Hamburg.
Marijtje Visser, van Wijk, Triëst.
Buenos-Ayres. 26 Aug. Sara Elisabeth, Kuyper, Rotterdam.
9 Sept. Diana, Pille, Fernambucq.
17 Emilie, Heikema, dito.
Rio-Janeiro, 15 Sept. Jacobus, van Loon, Cardiff.
30 Catharina, Bakker, Triëst.
San-Francisco. 11 Sept. Cecrops, Bojsen, Batavia.

Vertrokken.

Falmouth. 20 Oct. Zeven Sterren, Rahaak, (v. Rio-Janeiro), Bremen.
Liverpool. 28 Oct. Maria Louisa, v. d. Heijden, Batavia en Soerabaija.
4 Nov. Jacq en Elise, Sikkens, dito. en dito.
Newport. 26 Oct. Sperwer, Huges, Soerabaija.
Lissabon. 27 Oct. Johanna, Meedendorp, Rio-Grande.
Triëst. 19 Oct. Graaf Adolf, Prange, Bahia.
Algoabaai. (K. de G. H.) 15 Sept. Maria Catharina, Voss, Batavia.
Buenos-Ayres. 26 Aug. Regina, Lelyvelt, Oost-Indie.
Rio-Janeiro. 21 Sept Sept. Willem Eggers, Faber, K. de G. Hoop.
22 Stad Middelburg, Ouwehand, Batavia.
25 Dirk Hendrik, Prins, New-York.

In Lading.

Londen. 23 Oct. Wester Kwartier, de Lange, Fernambucq,
Buenos-Ayres. 25 Sept. Economy, de Jong, Liverpool.

Gepasseerd.

Portsmouth. 30 Oct. Zeemanshoop, Hansens, Söderhamn, Algoabaai.
Poortland. 31 Oct. Ottolina, Prange, Canton n. Londen.
Goudstaart. 30 Oct. Padang, Zwart, Bat. n. Rotterdam.
Plymouth. 3 Brederode, van Waning, dito. n. Dordrecht.
(alles wel aan boord)
Graaf van Heiden Reinestein, Wamsteker, Java n. Rotterdam.
Scilly. 30 Oct. Marianne, Grönbeck, Bremen n. Amsterdam.

Zeilklaar.

Gothenburg. 21 Oct. Anna Digna, Ouman, Australie.
Aldebaran, Meijboom, dito.
30 Christina Helena, Tjebbes, dito.
New-York. 5 Oct. Hendr. Bartina, Koster qq., Rotterdam.
Boston. 8 Oct. R. B. Forbes, Bullard, Oost-Indie.
Rio-Janeiro. 8 Oct. Zeelandia, Blaakhert, Batavia.

Vertrokken Passagiers.

Naar Batavia: Per Jacoba Cornelia Clasina, kapt. Delclisur, de heeren J. van Brero en echtgenoot, F. Coers en familie, J. Diets, G. Briët, de dames Ronkel en 2 kinderen, K. Zon.

Naar Soerabaija: Per Stad Gouda, kapt. Breuning, de wel-eerw. heer C. van Haefen, predikant, echtgenoot en 3 kinderen, mejufvr. A. Schröder, M. Braun, M. Neubauer, E. Weijel, M. Steinfaer, mevr. J. van Breemen.

Schepen in Lading.

Rotterdam. Batavia, Jannetje, Lupcke. — Willem Kroonpr. der Nederl., de Bourchelles Zetteler — Batavia, Sam. en Soerab., Aegiedia en Pauline, Veltman. — Batavia en Soerabaija, Fop Smit, Hoefman. — Padang, Gouv. van Swieten, v. d. Harst. — Valparaiso, Bonite, Lafrentz. — New-York. Inkerman, Sandström. — Itzstein en Welcher. Bosse. — Arnold Beninger, Bushagen, — Boston. Addison Child, Smith. — Gerhard, Tonjes. — Philadelphia, Oostzee, Riedijk. — Alberdine, Ouendag. — Montevideo en B.-Ayres, D. T. Visser. v. d. Linden.

Amsterdam. Batavia, Concurrent, de Wit. — Batavia, Sam, en Soerab., California, de Wijn. — Sumatra, Grivel. — Batavia en Soerabaija, Macao, Kroll. — Samarang, Julie Claire, v. Oosteroom. — Samarang en Soerab., Nicot, Amess. — Baron v. Hardenbroek, Henny. — Singapore, Stad Leyden, v. d. Worm. — K. de G. Hoop, Hermanus Isaac, Braunstahl. — New-York, Cairo, Wooster. — Boston, Scio, Ewer.

Advertentiën.

Boek-, Papier- en Commissiehandel

van H. M. VAN DORP te Batavia.

Eene groote verzameling nieuwe **Fransche, Engelsche en Hollandsche BOEKWERKEN**, voor Leesgezelschappen en Cantines bijzonder geschikt.

SCHOOLBOEKEN

voor lager en middelbaar Onderwijs, de nieuwste en beste uitgaven.

WOORDENBOEKEN in verschillende talen.

Een lijst der Periodieken voor 1859, pr. schip of pr. mail te bezorgen. (5724)

Snelpersdruk van H. M. van Dorp, te Batavia.